

**Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását az 1978. évi IV. tv. azzal szemben engedte meg, aki a bűncselekmény elkövetésekor a huszadik életévét betöltötte. Ezzel egyező szabályozást tartalmaz a hatályos Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) is. A fiatal felnőtt – 18 és 21 év közötti – életkori kategóriát az ítélkezési gyakorlat alakította ki, amelyet az eset körülményeitől függően enyhítő körülményként értékel. Ez utóbbinak azonban az életfogytig tartó szabadságvesztés törvényi korlátait tágító hatása (törvényi rendelkezés hiányában) nincs [1978. évi IV. tv. 40. § (3) bek.; Btk. 41. § (1) bek.].**

- [1] A megyei bíróság a 2002. április 11-én kihirdetett, a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság végzése folytán 2003. április hó 16. napján jogerőre emelkedett ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetésében, s ezért őt – mint visszaesőt – életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban 30 évi szabadságvesztés kiállása után bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Ebben arra hivatkozik, hogy a cselekmény elkövetésekor – minthogy a huszonegyedik életévét még nem töltötte be – „fiatal nagykorúnak” számított. Az akkor hatályos Btk., az 1978. évi IV. törvény értelmében pedig fiatal nagykorú esetében a kiszabható szabadságvesztés felső határa 15, illetve halmazati büntetésnél 20 év volt, így az eljáró bíróságok e rendelkezés megszegésével alkalmaztak vele szemben életfogytig tartó fegyházbüntetést. A kiszabott büntetés egyébként is törvénysértően eltúlzott.
- [3] A Legfőbb Ügyészség átiratában a megtámadott határozat hatályban fenntartását indítványozta.

- [4] felülvizsgálati indítvány a Kúria álláspontja szerint azonban a törvényben kizárt, a terhelt ugyanis azt a valóságban nem létező büntető anyagi jogi rendelkezés megsértésére alapozta.
- [5] Az életkori határokat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 23. §-a, valamint 107. §-a határozta meg akként, hogy gyermekkorú, aki a cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik, fiatalkorú pedig aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be. A tizennyolcadik életévének betöltését követően bűncselekményt megvalósító elkövetőre tehát a felnőttekre vonatkozó büntető jogszabályok voltak irányadók.
- [6] A terhelt terhére rótt - az 1978. évi IV. törvény 166. §-a (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) és d) pontja szerint minősülő - emberölés büntetése a törvény 10 évtől 15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását írta elő. Az említett törvény 40. §-ának (3) bekezdése értelmében életfogytig tartó szabadságvesztés azzal szemben volt alkalmazható, aki a bűncselekmény elkövetésekor a 20. életévét betöltötte. Minthogy a terhelt 1979. december 17-én született, a 2000. július 15-i elkövetési időpontot alapul véve a határozatlan tartamú szabadságvesztést kizáró rendelkezés rá már nem vonatkozott, következésképpen esetében az életfogytig tartó fegyházbüntetés kiszabására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül került sor.
- [7] Az 1978. évi IV. törvény a „fiatal nagykorú” fogalmát nem ismerte. A fiatal felnőtt - 18 és 21 év közötti - életkori kategóriát az ítélkezési gyakorlat alakította ki, amelyet az eset körülményeitől függően enyhítő körülményként értékelte. A jelen ügyben ezt a tényezőt az eljáró bíróságok vizsgálták is, ám annak a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, valamint a terhelt többszörös büntetettségre figyelemmel nem tulajdonítottak büntetést mérséklő hatást. Az enyhítő és súlyosító tényezők mérlegelésének sérelmezésén keresztül pedig a büntetés mértéke felülvizsgálat tárgyát egyébként sem

*képezheti.*

- [8] *Mindezekre tekintettel tehát a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálására nem nyílt lehetőség, ezért a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint tanácsülésen eljárva - a felülvizsgálati indítványt, mint törvényben kizártat a Be. 421. §-ának (2) bekezdése alapján elutasította.*  
*(Kúria Bfv. X. 745/2015.)*